

De lifter

Liften brengen geluk, dat heb ik altijd geloofd. Meer dan eens is het me overkomen dat een medereiziger die ik van de kant had geplukt me in de loop van de reis hielp bij het kaartlezen, het uitladen van de auto, of één keer zelfs het opleggen van een reservewiel. Mij zul je dan ook nooit horen beweren dat lifters gevaarlijk zijn, of onbetrouwbaar. Ik beschouw ze als een soort talisman bij mijn vele autotochten doorheen het land. Na wat er me in november overkomen is, heb ik het bewijs van mijn gelijk. Het was op een typische herfstavond, donker en mistig, de straten nat en glibberig van de gevallen bladeren. Aan de onverlichte weg naar Aarnegem, een paar kilometer voorbij de afrit van de snelweg, stond met opgetrokken schouders een jongen te liften. Hij had geen bagage bij zich, op een kleurloos kledingstuk na dat hij in een prop onder zijn arm hield. Ik was onderweg naar een vergadering in Aarnegem die ik zou voorzitten en die al een keer was uitgesteld omdat ik in een verkeersopstopping had gezeten; ik vond niet dat ik tijd had om te stoppen en een duimende jongeman tot aan zijn bestemming te brengen. Ik concentreerde me op het wegdek en reed door.

Ik was hem al een twintigtal meter voorbij toen ik toch op de rem ging staan. Het is me tot op vandaag niet duidelijk waarom. Misschien was het medelijden: de jongen droeg alleen een doornat T-shirt en zag er kouwelijk uit. Of misschien had ik een voorgevoel.

Toen hij begreep dat ik voor hem stilhield, kwam hij met een langzame, wiekende looppas naar mijn auto. Hij bukte zich aan het raampje en zei dat hij een eind verderop moest zijn, een minuut of tien maar. Ik maakte een gebaar dat hij kon instappen.

Merkwaardig genoeg kwam hij niet zoals de meeste lifters naast me zitten, maar maakte hij het achterste portier open. 'De achterbank is veiliger', zei hij. Hij was lang – hij moest zijn benen hoog optrekken om in mijn autootje te passen – en had een opvallend lichte gelaatskleur.

'Nogal een weertje, hè?' zei ik bij wijze van groet.

'Dat kun je wel zeggen, ja.'

'En je bent er niet echt op gekleed.' Hij bracht een golf koude lucht en de geur van natte bladeren mee naar binnen, en ik rilde.

'Daar heb ik geen last van', zei hij.

Ik manoeuvreerde de wagen weer de rijweg op. De jongen

vertelde dat hij op weg was naar zijn moeder, die even voorbij het Sint-Janskruispunt bij Aarnegem woonde. Hij beschreef het huis en vroeg of ik het kende, het was dat ene met de blauwe voorgevel waar in de zomer die hortensia's bloeiden. Ik deed mijn best om te luisteren, maar mijn gedachten waren bij de vergadering en mijn aandacht bij het wegdek.

'Hier moet je opletten', zei hij toen we het dorp binnenreden. We naderden het Sint-Janskruispunt en er was zo goed als geen verkeer. 'Het is wel een gewone voorrang van rechts, maar de schaduw van die straatlamp valt verkeerd. Door het hoekhuis kunnen die van links niet zien dat hier een auto komt.'

Ik vertraagde zoals ik bij ieder kruispunt vertraag, langzaam van derde naar tweede schakelend, vervolgens lichtjes remmend. De jongen was voorover gaan zitten, en ik voelde de kou van zijn gezicht in mijn hals. Ik probeerde hem in mijn achteruitkijkspiegel te zien, maar ik kreeg hem niet te pakken.

PIETER VAN EENOGHE

'Stopt u maar helemaal', zei hij nadrukkelijk. 'Het is echt gevaarlijk.'

Ik drukte het rempedaal nog wat dieper in. Ik was ervan overtuigd dat ik nu een goed overzicht over het kruispunt

had, en alles leek rustig. Ik geloofde natuurlijk wel dat de jongen een goede reden had om zo voorzichtig te zijn, maar om helemaal te stoppen en misschien mijn voorrang te verliezen had ik geen tijd. Vertragen zou wel volstaan.

Toen hij merkte dat ik niet van plan was te doen wat hij vroeg, gooide de jongen zijn armen om me heen. Hij greep me bij mijn polsen en gilte met overslaande stem: 'Stop!' Ik schrok zo van de schreeuw en de aanraking dat ik de rem tot beneden indrukte. Met een ruk viel ik in mijn gordel voorover, en de motor smoorde. We stonden stil.

Ik opende mijn mond om boos tegen hem uit te varen, toen ik de volgende schrik van mijn leven kreeg: vanuit de linker zijweg, vanachter het hoekhuis, schoot bulderend een oplegger voorbij. Hij had niet geremd of vertraagd. Ik had hem niet zien of horen aankomen. De vrachtwagen miste ons op anderhalve meter, verdween noordwaarts, en met verstomming keek ik naar de vervagende mistlamp. 'Hu', zei ik toen het stil was om ons heen. En dan nog eens 'Hu!' Ik had een paar seconden nodig om te beseffen wat er was gebeurd. Het bleef doodstil op de achterbank.

'Nou', zei ik naar adem happend. 'Dat scheelde geen haar.' Nog reageerde de jongen niet, en toen ik me omdraaide, was hij er niet. Even dacht ik dat hij uit angst helemaal achter de bank gedoken was, maar ook daar was hij niet. Ik stapte uit en riep 'Hallo?', maar mijn stem ging verloren in het geloei van de wind.

Ik schaamde me een beetje: hij moet me zo'n slecht chauffeur gevonden hebben dat hij het raadzaam achtte zich zonder iets te zeggen uit de voeten te maken. Tegelijk vond ik het tactloos dat hij ervandoor was. Hij had me minstens de kans moeten geven om me bij hem te verontschuldigen voor mijn ongeloof en voor het feit dat ik zijn goede raad in de wind had willen slaan. Maar hij had geen woord meer met me willen wisselen, kende de berm vast als zijn broekzak en was in het struikgewas verdwenen.

Ik stapte terug in de auto en zette de motor weer aan. Ik hield mijn klok nog altijd in de gaten, en zag dat ik maar een tiental minuten meer had. Onvoorstelbaar hoe een mens op zo'n moment werktuigelijk het nodige blijft doen. Pas toen na de vergadering iemand zonder dat ik erom vroeg een glas water voor me neerzette, drong het tot me door dat de lifter mijn leven had gered.

Ik reed niet terug die nacht, daarvoor was het buiten te bar. De volgende ochtend was de wind gaan liggen, en van zodra het licht werd, maakte ik me klaar om naar huis terug te rijden. Bij het inladen van de auto ontdekte ik dat de lifter in zijn haast zijn grijze sweater op de achterbank had laten liggen. Ik pakte de sweater en begreep meteen waarom hij die niet had gedragen: in de linkermouw zat een scheur van zijn oksel tot zijn elleboog, er zaten olievlekken

op en bij de kraag zat een donker spoor dat op bloed leek. Mijn eerste reactie was de trui in de pedaalemmer te gooien, maar ik bedacht me; ik weet hoe jonge mensen zijn met hun kleren, een gehavende trui blijft hun trui, en tenslotte had de jongen mijn leven gered. Hem de sweater terugbezorgen was niet meer dan een kleine wederdienst.

Op de terugweg belde ik aan bij het huis met de blauwe gevel. De hortensia's hingen slap en waren bruin. Een vrouw met lichte ogen en de haren achterover gekamd deed open.

'Dit heeft uw zoon gisteren in mijn wagen laten liggen,' zei ik. 'Mijn zoon?' zei ze meewarig. Ze keek me aan alsof ik niet de eerste was die langskwam met vergeten spullen van haar zoon, en ik verwachtte een klaagzang over eeuwige slordigheid en onverbeterlijke vergeetachtigheid. Ze deed een stap naar achteren en liet de deur een beetje verder open.

'Heeft hij er toevallig ook voor gezorgd dat u veilig het kruispunt overkwam?' vroeg ze.

'Juist, ja', zei ik, opgelucht omdat haar houding me er even aan had doen twifelen of ik wel aan het goede adres was. 'Hij heeft het u wel verteld.'

Ze maakte een gebaar waaruit ik begreep dat ik binnen mocht komen. Ik ging op de gang staan. Zij liep de trap op, en toen ik weifelend probeerde te beslissen of het de bedoeling was dat ik haar volgde, zei ze: 'Komt u maar even mee.'

Ik volgde haar de smalle trap op naar boven, en ze bracht me naar een jongenskamer die er opvallend netjes uitzag. Er slingerde niets op de vloer of op de schrijftafel. De boeken stonden rug aan rug in het rek, en het bed was strak opgemaakt. Er hing een geur van stof en stilstaande lucht. Ze trok de kleerkast open, en over de hangers hingen een zevental grijze sweaters, allemaal onder de vetvlekken en met een scheur in de linkermouw.

'U bent niet de eerste die hier een sweater terugbrengt', zei ze. 'Het gebeurt wel meer, vooral rond deze tijd van het jaar.'

Ze zuchtte, nam een hanger en hing het kledingstuk uit mijn auto bij de rest.

'Mijn zoon is al drie jaar dood. Hij verongelukte op een novemberavond aan het Sint-Janskruispunt. Een vrachtwagen die geen voorrang verleende. Het is een gevaarlijk kruispunt. De schaduw van de straatlamp valt verkeerd en door het hoekhuis zien ze je niet komen. De gemeente zegt dat er geen geld is om het op te lossen.'

Die morgen ben ik onder een heldere, vriesklare zonnehemel terug naar huis gereden. Ik stak het Sint-Janskruispunt over. Er was geen verkeer. Het hoekhuis leek onbewoond. Er stond een bordje met 'Aarnegem 0,5 km'. Het leek een heel gewoon kruispunt.